

SABADELL FEDERAL

Setmanari Porta-veu del Partit Federal

ANY II.

NÚM. 51

Subscripció mensual, 50 cts.
Nombre solt, 10 cénts.

DISSABTE 29 Agost de 1914

Redacció i Administració
JARDÍ, 7 i 9

Els originals no's tornen

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors

A l'entorn del conflicte europeu

Els socialistes i la guerra

Davant del inmens conflicte que trasbalsa tot el món, són molts els comentaris que s'han fet sobre el Partit Socialista i la seva actuació enfront del mateix.

A continuació publiquem varies opinions que respecte dels mateixos s'han publicat, amb la salvetat, per això, que no passa a ésser més que una informació.

Diu l'eminent Alomar:

«Sentim a dir: — ¿Perquè els socialistes no han impedit aqueixa guerra? — Però la pregunta es talment sofística. ¿Quins socialistes havien de fer-ho? Evidentment no més podien fer-ho en tot cas, els socialistes de la nació que ha declarat la guerra, els socialistes germànics; i jo no he cregut mai que, en aqueix socialisme nacional, l'ideal fos bastant fort per ofegar l'instint ancestral de la raça, ni per dominar els instruments de poder públic. Els socialistes francesos han complit llur deber, ja que no podien dubtar (com digué Gustau Hervé) entre Repùblica i Imperi, ni podien deixar la terra oberta a una agressió contra la seva llibertat. Axí com un sol socialista no podrà renunciar a la seva propietat personal men-

tres no s'abolís tot capital privat, perque de lo contrari se trovaria sense cap medi de vida, així una nació menaçada, una potència, no podrà renunciar en absolut a la seva força mentres no hi renuncién també les nacions menaçadores. La pau armada es contagi morbós, pel qual els pobles de rúdesa comuniquen la propia malura an els pobles de delicadesa.

Consolem-nos pensant que, per primera vegada, abans d'aqueix conflicte paorós, una gran voluntat de pau, un gran impuls civil, se mostrá en el nostre Occident, que es la veritable Europa».

Diari d'un soldat

I els socialistes?

Davant la guerra el criteri dels partits socialistes beligerants, ha claudicat. Era fatal. La imminència del conflicte armat, de la Guerra Gran, posava una interrogació en la actitud coherent dels socialistes. Confessem-ho francament l'internacionalisme pacifista dels socialistes, ha fracassat. Els socialistes, quant ha esclatat la guerra, a Alemanya, a França, a Bèlgica, a Anglaterra, a Portugal, a Itàlia... s'han sentit alemanys, francesos, belgas, anglesos, portuguesos i italiàns. El seu internacionalisme pacifista, el vell tòpic de la negociação de les patries, el seu menys preu pels límits esperituals de les nacions s'han esvait com una fumera. El nacionalisme se'ls ha emportat d'una ratxada patriòtica apagant, de moment, el seu antimilitarisme sistemàtic.

Hervé el vigorós pamphletari de "de drapeau au fumier", se fa soldat de la França, va voluntaria-ment a la guerra contra'ls alemanys. Potser a la frontera d'Alsacia, Hervé i Singer se trobarán en-front. Quant el conflicte ha esclatat, aquells mil-lions d'obrers socialistes amb tot el seu internacio-nalisme antimilitarista, s'han incorporat a les files de l'exèrcit del seu país: la patria els reclamava. I la Patria, per ells, tenia encara el dret de exigir-los la vida. Deien:—La Guerra Gran es impossible per-qué els socialistes s'hi oposarán.—I ja ho veieu: els socialistes van a la guerra.

Mentrestant eren els Governis d'Anglaterra i Fran-ça, els homes d'ideals generosos, lliberals i repu-blicans, els qui bregavan heroicament perquè la pau no fos violada; amatents en la defensa del dret i del progrés. Es pasmós, sobre tot pels socialistes ale-many, lo succeït. Durant quaranta anys l'Imperi germànic se preparava d'una formidable faisó per la guerra; el més viu militarisme dirigia el Govern imperial: amb un mètode segur creixien els arma-ments, augmentava el contingent militar, se feien pressupostos extraordinaris per preparar la guerra. I al costat d'aquest esclat odiós del militarisme, creixia potent un partit socialista amb sis mil-lions d'affiliats i 110 diputats al "Reichstag" de Prússia, amb 130 diputats en tot l'Imperi.

La guerra esclata i la Humanitat contempla com aquella enorme força social no sols no s'oposa a la agressió dels devers internacionals perpetrada fredament, alevosament per Alemania, si no que afavoreix l'acció militarista del cesarisme alemany—aquest napolianisme sense Napoli, com diu As-quith—aplaudint les soflames del kaiser. Es que els partits socialistes arreu del món, són producte del calcul, tenen una organització societaria econòmica, aixuta, orfe d'ideals, avorrint la política, combatent, devegades, els partits democràtics idealistes, som-rient de les santes utopies i descreient de l'obra de Govern dels homes progressius i lliberals. I al cap d'avall, només són els idealismes els que menen els homes a tots els sacrificis, a l'abnegació, a la renun-cia de la vida y del benestar. Jo crec que si aquests sis mil-lions d'adeptes que té el socialisme alemany fossin republicans, el kaiser no s'atrevia a llençar l'imperi germànic a la guerra. El xovinisme milita-rista alemany s'hauria estrellat contra la oposició dels generosos ideals de Llibertat de les democràcies teutòniques. Però anar contra el kaiser cesarista no és lo mateix que guerrejar el burgés, que és la gran missió del socialism societari. Si. Son els homes de generosos ideals democràtics, son els partits re-publicans els que consagren la Humanitat enaltida pel treball i la pau. El pacifisme dels socialistes, ha

devingut un xovinisme agressiu a Alemania, un xovinisme defensiu a França, a Bèlgica i a Angla-terra, pero a tot arreu la negació de la Pau augusta, base precisa de la civilització humana. Després de vint anys d'organització socialista, s'ha vist que el socialism no era pas, malauradament, cap garan-tia de la Pau.

El proletariat alemany, acceptant el socialism, va donar-li una organització científica, metòdica, homogènia com tot lo d'Alemany. S'havia de crear el socialism alemany, i aixó havia de ser à base d'un sistema rígit, rectilini, arregimentat, lluny de sentimentalismes i ideals. L'Estat Major alemany mobilitzava un mil·líó de soldats per unes manio-bras; el directori socialista mobilitzava sis mil-lions d'obrers per unes eleccions. Ha vingut el dia de la guerra i la mobilització militar i la mobilització so-cialista s'han fet simultàniament nodrint de fills dels pobles les compactes fileres de l'exèrcit.

L'antimilitarisme, a Alemany, a França a Angla-terra, a Bèlgica..., era pels socialistes un mer tòpic de propaganda societaria, un ardid electoral i prou; i l'internacionalisme, lo mateix, i l'antipatriotisme una "cantata"... No oblidarem la lliçó.

Es veritat que en alguns països, el socialism havia modificat el seu dogma i acceptava els ideals nacionalistes i patriòtics, i s'aliava amb els ele-ments polítics lliberals i republicans. Aixó consti-tuia una esperança redemptora.

D'aquesta manera els socialistes obtenien l'escalf idealista que'ls mancava i el seu programa era al-guna cosa més que un problema aritmètic. Creien encertadament que dintre les monarquies lliberals, com a Anglaterra, o dintre les Repúbliques, els go-vernants progressius podrien realitzar part de les reformes socials que preconitzaven. I la seva inter-venció directa o indirecta en el Govern era un fet. Ara es el "leader" socialista belga Vandervelde el ministre d'Estat de Bèlgica.

El socialism alemany, després del seu fracàs, no tindrà altra remei que convertir-se en uu parti repu-blicà que consagi a base de Llibertat la federació democràtica de les nacionalitats germàniques.

SOLDAT RAS.
(De "El Poble Català")

Un' altra opinió

Referent també als socialistes alemanys déia el diari «L'Humanité» lo que en Londres ha dit un viatger arribat de Berlin:

«Naturalment, el partit social-democràtic paga tots els resultats d'aquesta eferves-cència. Li son infligides les vexacions més

impotoses. Berlin i a lo que sembla tot Alemania, estan sotmesos a un régim de terror. Tots els Clubs socialistes estan tancats; les Associacions disoltes, i la simple afirmació dels principis democràtics està perseguida en tot rigor per lleis que podeu imaginar. Un gran nombre de periódics—i no s'han oblidat els del Partit—han sigut suprimits; els que queden son «redactats»—aquesta es la paraula—per una censura ferotge; les impremtes obreres estan considerades com a sospitoses i vigilades constantment.

Es precis, per altra part, proclamar que tot això, totes aquestes iniquitats, no han impedit al Partit social-democràtic publicar un manifest condemnant a la carta militar alemana i al Gobern de Berlin, declarant que l'amor a la pau està en el cor de tots els proletaris del altre costat del Vosgos i que els que han desconeugut les aspiracions de la massa tenen que acceptar les seves responsabilitats.»

IDEOLOGIES

EL PATRIOTISME

El patriotisme es certament compatible amb els sentiments humans, de la mateixa manera que l'amor a la família es compatible amb l'afecte al proxim, i l'amor paternal amb l'amistat.

El patriotisme no deu ésser l'instint del odi, ni'l caliu de baixes passions, ni impulsos brutals, ni afanys desmesurats de predomini i de conquesta, sino una virtut amable que ajunti als homes per una acció abnegada i comú que faci ben rica, ben gran i ben lliure la patria aimada.

Crec convenient que cada raça conservi llurs qualitats propies, desenrotllant-les i engrandint-les; i així com son iníquies les guerres de religió i de raça, es brutal l'exclusivisme d'un poble que pretengui sotmetre a son jou a altres pobles volgrent perpetuar així la primitiva barbarie.

Es pod estimar a la humanitat i servir-la; i es inútil sacrificar aqueixa idea de patria que constitueix la força de les nacions i que proporciona al home el plaer de sentir-se lliure en la patria llur.

El patriota actiu es humà i es bo i aborreix la violència, car sab prou bé que la violència es la brutalitat qu'atropella, es l'imposició que'n revolta, es la força qu'ofega.

El patriotisme es demostra sempre cantant la *Marsellesa de la pau*, doncs la pau es el progrés

dels pobles, i celebrant el triomfal ensomni del nostre Mestre. Primer hem d'estimar la família, després la patria, després la humanitat. Perteneixem a una generació que recordarà amb pena el trist despertar de llurs soñnis d'universal amor. Emprò nosaltres no odiem a ningú i siguem ciutadans de tots els homes que pensin noblement.

LUDOVIC PETRUS.

Per l'amnistia

Es porta a cap per els elements progressius, la demanda d'una amnistia, i no podem nosaltres permaneixer callats davant d'aquesta acció justiciera, al exigir del poder governamental en les circumstancies que travessa Europa, una reparadora amnistia quan a fora del nostre país hi ha molts ciutadans que esperen amb joia aquesta gracia, per a retornar altra volta a la seva llar.

Per exposició d'idees es processa als ciutadans, i sinó volen caurer a la acció de la justicia, no hi ha altre camí a seguir: o la presó o l'exil; avui doncs que la decadent civilització ens porta a un desastre mondial, al menys pogués donar Espanya un espectacle humaníssim al obrir les portes an els que en un moment d'entusiasme delinquiren per un major regisme d'idees.

Per qüestions socials també n'hi han que estan a la presó o al exil, i aquests homes tot voluntat que al dir o explicar les mil injustícies que estem sotmesos, per aquests també el codi de justicia ha caigut demunt d'ells i portant la angoixa en llars honrades; perque avui dia l'estat conservador i retrògada, no pod permetre la lliure emissió de sentir-se indignat davant la societat actual decadent i indigna, quan en ple segle XX haurien ja d'estar resolts els problemes que fan esclarir actes socials, demonstrant un sentit baixíssim d'aquest poder absurd empleant la força, quan haurien de estimular la gran i humaníssima acció del proletariat que's donarà pas per redimir la humanitat.

Tenim la qüestió dels pròfugs i desertors que ja ha deixat entreveurer el Sr. Dato per un telegrama, que no pod ésser la amnistia per aquells que no han complert amb el servei militar, no poden tornar a Espanya si no compleixin el temps del servei que tindran de complir-lo al Marroc; aquesta fu-

gida del president del Consell de Ministres no ha satisfet a la opinió il·liberal i ara es per això que la campanya ha de ser forta i energica, una amplia amnistía per humanitat s'imposa perque tant els uns com els altres son ciutadans que estan fora de la llei.

De la Germania

Dos cosas aborrezco del imperio teutónico, el blasón de su escudo y los ridículos, los pedantes bigotes de su emperador Guillermo, bigotes que han sido elevados a la categoría de moda, bigotes no confundidos aún en la inmensa vulgaridad de las otras clases, bigotes kaiser que se han extendido por todo como representación genuina del mismo, bigotes que se han extendido como quieren ensanchar su imperio, bigotes que quieren ser conquistadores de pueblos, como lo han sido de corazón de mujeres...

Y en cuanto al blasón de su escudo, no puedo sufrir la visión de su águila imperial, negra, con su pico trágico, con una mirada amenazadora que escampa no se qué de antipatía entorno suyo; está faltado su blasón de esta noble esperitualidad de los pueblos que habla por estos sutiles dibujos que nos representan el pretérito de los pueblos y sirven de estandarte para las luchas de libertad, de civilización, de progreso.

Y el escudo de Alemania ha sido hoy una gran verdad, ha demostrado sin eufemismo el sentir de aquel pueblo, sentir personificado en la áliga de su blasón, que quiere exten-

der su dominio, que quiere apresar con sus garras terribles lo que encuentra al paso.

¿Pero esa áliga no ha podido ver, con todo y tener sus ojos entelados de no se que materia, la inmensa desolación que el viento de sus propias alas sembraría? ¿No ha vislumbrado, con todo y el nombre que se presume tiene y que la hace subir a las nubes, que toda ella es poca, es flaca, que no tendría fuerza suficiente para conquistar, es decir para abrigar con su poderoso cuerpo todo lo que su vista ha podido abarcar?...

No sé, no sé, confieso mi pesadez, mi inhabilidad, mi torpeza hablar de este magnánimo conflicto que conmueve de uno a otro lado del mundo, mi pluma se niega a correr como mi cerebro se niega a discurrir para traspasar este gran muro que se alza delante de mí como un paso infranqueable y no puedo tampoco descubrir la anonimidad de las cosas, la incógnita que pasa detrás de esta gran muralla, y para demostraros mi inhabilidad, mi torpeza, os he hablado hoy de esas dos cosas tan fútiles: de los bigotes de su Kaiser y de la águila de su blasón.

FEDERICO REYES.

El Gobern i la fam

En el poble de Haro fa pocs dies varen protestar de l'augment en el preu del pa. El Gobern per a apaibagar aquesta anormalitat va enviar-hi la guarda civil.

Heus-aquí la solució que dona el Gobern an el problema de les subsistencies.

Conferencia donada en el Círcol Republicà Federal per l'il·lustre republicà en Marcelí Domingo, el dia 8 del present mes.

Crisis nacional

(Acabament)

El Presupuesto de Guerra que en 1868 importaba 61 millones de pesetas, ahora en 1899, ascendía a 174 millones y medio. También se hicieron economías en relación al Presupuesto anterior. Se hicieron economías por valor de 110,000 pesetas. ¿De dónde? De la burocracia excesiva absorbente que—como decía en cierta ocasión el señor Canalejas,—va dilatando y extendiendo sus tentáculos

«SI VIS VELLUM, PARA PACEM»

y arrebato el espíritu militar por todo el Ejército? No. ¿De la reducción en el número de capitanes generales? No. Aunque Francia no tuviera ningún capitán general, que no quisiera tenerlos después de la guerra franco-prusiana, porque aunque en ella había habido acciones gloriosas, había habido también, por parte de Francia, terrenos perdidos y no ganados; aunque en Alemania solo hubiere tres

capitanes generales o feldmariscales — pues los seis restantes pertenecían a la familia real;—aunque en Inglaterra solo hubiese dos, y en el Japon dos y en Rusia tres, España, después del desastre, sin el recuerdo de ninguna acción gloriosa, con grandes pérdidas de terrenos, con un ejército reducido, sostiene cinco capitanes generales y 289 generales. ¿De donde, pues, salían las economías, las 110,000 pesetas? Salían de los servicios administrativos, de la partida señalada para subsistencia, acuartelamiento y hospitales. Así hacían ejército los Gobiernos de la Monarquía; así reconstituyan la patria.

En el ministerio donde las economías son más intensas es en el de Fomento que comprendía entonces en uno solo los ministerios de Agricultura y de Instrucción Pública. En este Presupuesto, que era en el que, después del desastre, se había de haber puesto el alma y la vida se hizo una economía efectiva, real, de 6 millones de pesetas. ¿Y sabéis de dónde quitaron esos 6 millones? El presupuesto anterior de Instrucción Pública era de 13.506,000 pesetas de gastos. El presupuesto que se hizo después del desastre, cuando se habló de educar al pueblo, de dotarlo de escuelas, era de 12.296,000 pesetas, es decir, de 1.184,000 pesetas menos. ¿De qué partidas del presupuesto de Instrucción Pública salió este millón? De la partida dedicada a inspección de enseñanza y de la destinada a subvenciones de escuelas incompletas. En la inspección, que constituye una de las más sólidas garantías de la enseñanza, se clavaban las uñas; y en las escuelas incompletas, donde había maestros que cobraban 65, 60 y 50 céntimos diarios se rebajaban 100,000 pesetas.

Los otros millones de pesetas salían de los capítulos del Presupuesto destinados a aguas, ríos y canales, a política hidráulica.

Este era el espíritu de la Monarquía, de los partidos de la Monarquía después del desastre. Sostener los mismos hombres y los mismos procedimientos del desastre. Así como Francia, después del 70, arrojó a los Ollivier y a los Grammont, y, a los 30 años de la vergüenza de Sedán, teniendo que luchar con la conjura reaccionaria, destacada en los problemas Mac-Mahón, Boulanger, Panamá y Dreyfus, constituyó una Francia rica, próspera, convertida en potencia colonizadora, culta, libre y liberal, España, después del 98, distribuye los altos puestos del poder entre los generales que capitularon y los políticos que hicieron mercancía barata del suelo y de los hombres de la patria.

Desde 1899 han pasado 15 años. La Monarquía ha convertido aquel presupuesto de 937 millones, que no se podía pagar y en el que Costa pedía una rebaja de 100 millones, en un presupuesto de 1.148 millones. Las atenciones principales de los hombres de la Monarquía han sido la Marina que de 28 millones ha pasado a 70 millones y la consigna-

ción de Guerra que estos últimos años, con la aventura de Marruecos ha llegado a una cantidad que no queremos consignar para no sublevar vuestra conciencia en este acto, que deseamos sea un acto de serenidad y de reflexión.

Lo que sí queremos decir es que esta Monarquía no tiene escuelas porque no las hizo; que no tiene cámaras porque no las hizo; que no tiene riqueza porque no la descubrió, tampoco tiene ejército, ni tiene marina. La campaña desastrosa de Marruecos es un ejemplo de lo primero; el proyecto de la segunda escuadra es testimonio irrecusable de lo segundo.

Camino de Perfección

Ya hemos indicado la existencia de una orientación opuesta radicalmente a esta. Esta orientación ha sido fijada principalmente por Macías Picavea en «El Problema Nacional»; por Costa en todas las obras, manifiestos y discursos, escritos y pronunciados desde 1898, y por Ganivet y en «Idearium»; ha sido mantenida por las Cámaras Agrícolas y de Comercio que entraron en la «Liga de la Producción Nacional» por los caudillos del partido republicano; últimamente por la «Liga de Educación política» que lleva a su frente la figura de Ortega Gasset.

El espíritu de esta orientación se encierra en estas palabras: «Primer criterio de gobierno: Desenvolver muy intensivamente la mentalidad de los españoles, envolviéndoles el cerebro y saturándoselo de ambiente europeo. Segundo criterio. Abaratar la vida, mejorar en un tercio, cuando menos, la ración alimenticia del español. Tercer criterio: Aumentar la vida del español en una tercera parte siquiera. Cuarto criterio: Arbitrar recursos extraordinarios para los tres anunciadados conceptos de europeización, escuela, despensa e higiene en cantidad doble de lo que costaron las tres guerras de 1895 a 1898. Quinto criterio: Todo a la vez muy rápidamente: política de procedimientos sumarísimos, el mayor número de millones posibles en el menor número posible de años. Sexto criterio: Nada de aumentos en los presupuestos para servicios públicos encomendados a personal técnico de pie forzado o no sustituible, cuando se sepa por experiencia que habría de hacerlos incapaces. Séptimo criterio: Gobernar por actos, no por leyes.» Este es el espíritu de la nueva orientación. ¿Por qué no se impuso? ¿Por qué no se ha impuesto?

Por dos razones: porque este programa regenerador los de abajo no lo oyeron y los de arriba no lo escucharon. Se puso esperanza en los hombres de Gobierno, en los del desastre, en los que hicieron el presupuesto de 1899; se creyó que sentirían el dolor de España y variarían sus procedimientos y aceptarían estos criterios expuestos. No fué

así. Y como el programa de Costa quedó en los libros de Costa y el de Picavea quedó en el libro de Picavea y el de Ganivet que pudo hacer desde abajo la revolución quedó en el libro de Ganivet, el pueblo, que no se quiso hacer desde arriba; el pueblo, analfabeto, trabajando como un negro para ganar el pan, amenazado por el cacique, despreciado por el juez, explotado por el amo, engañado por el político, abandonado por el cura, no se enteró de que había otras medidas de gobierno que podrán darle más pan, más descanso, más cultura, más justicia, más libertad. No se enteró. La culpa estuvo en aquellos que disponiendo del instrumento al ver que no querían aprovecharlo como elemento de gobierno los de arriba, les falta valor o voluntad o constancia o patriotismo para convertirse en profesores laicos, en apóstoles y entregarlo al pueblo a los de abajo como elemento revolucionario.

Resumen

Hemos llegado al final de esta larga peregrinación por la historia de nuestra patria. Ha quedado determinada con rasgos precisos la situación actual. Hay en España actualmente un elemento gobernante que continúa la historia de guerras, de aventuras, de despilfarros, de desorganización. Hay un pueblo ajeno, por ignorancia, por insensibilidad a los intereses del Estado. Hay un elemento intelectual, inquieto que siente las amarguras de la patria, que ve los dolores, que ve los remedios, que sabe la aplicación de estos remedios. ¿Qué hacer? «No está la salvación en los políticos conocidos—decía Costa en el discurso que pronunció en Zaragoza el 12 de febrero de 1906—hay que buscar las reservas». No está la salvación en la monarquía: no está la salvación en esos hombres que después del desastre han hecho lo mismo que antes del desastre; que después de Cuba nos han llevado a Marruecos; no está la salvación en esos hombres que abatieron, que mancharon de lodo el nombre de España y que después no han sabido elevarlo, purificarlo. La salvación está en la unión de los intelectuales con el pueblo, en la formación de una clase intelectual que siembre de ideas, de energías, de virtudes, el corazón del pueblo. Está en clavar en el alma del pueblo las doctrinas de reconstitución y europeización de España predicadas en el desierto desde 1899. La salvación está en despertar en el alma del pueblo la confianza en estos programas y la confianza en los hombres encargados de traer estos programas a la realidad.

La salvación de España está en el interés de todos en esta obra de salvación. No dejéis este local con la duda de quienes podrán ser los causantes de que vosotros sepáis menos de lo que quisierais saber; de que vosotros comáis menos de lo que necesitáis comer; de

que vosotros disfruteis menos libertad de la libertad que anhela un hombre en el siglo XX y en Europa. No salgáis con esta duda: los causantes, los culpables, somos todos: culpables los unos por hacer el mal; culpables los otros por dejar de hacer el bien. No dejéis este local tampoco con la inquietud de pensar a qué persona o a qué clase está recomendada nuestra reconstitución: está recomendada a todos. Flutste, en un momento en que Alemania pasaba por horas tan trágicas como estas horas españolas que vemos caer nosotros, dijo a su pueblo en uno de sus discursos, el discurso XIV: «Sólo la propia energía salva a una nación. Todos los que oís mi voz tomad esa decisión en vosotros y por vosotros como si cada uno estuviese solo y solo debiese obrar». No ha de ser el Gobierno sólo con sus ramificaciones burocráticas, el que levante este país, no ha de ser un hombre, el campesino de hierro, que pedía Costa, el que arroje todo lo podrido que hay en el cuerpo de España; no ha de ser tampoco una revolución política hecha por un partido la que haga soltar lo que está cayendo ya por su propio peso. No; han de ser todos interviniendo, educándose, cambiando lo que hay en España, cambiando lo que hay dentro de cada español.

Una revolución política, si no fuera además una elevación personal, una resolución individual, una transformación operada en cada individuo, no sería nada. Y viene en este momento a mi memoria el final de la última novela de Anatole France, «La revolte des anges»; los angeles buenos han hecho una revolución y han arrojado a Dios de su trono; han destruido a Jaldabaoth. Se apoderaron del cielo: creen en la victoria. Pero el Arcángel y Satán se vuelven hacia ellos y les dicen:

«No; nosotros destruiremos a Jaldabaoth, nuestro tirano si nosotros destruimos en nosotros la ignorancia y el miedo. Nosotros hemos sido vencidos porque no hemos comprendido que la victoria es Espíritu y que es en nosotros solamente dentro de nosotros donde es preciso atacar y destruir a Jaldabaoth.»

Es verdad. Para vencer no hemos de acabar solamente con el mal que hay fuera, que abriendo los ojos, vemos extendido por todo el suelo de España, hemos de acabar antes con el mal que llevamos dentro.

Notes i comentaris

Una bona nova

¿Sabéu aquells dos artistes catalans, la Roseta Goterrodona i En Josep Lapera, que la premsa diaria de Barcelona havia afusellat a Méxic, fa unes quantes setmanes?

Doncs ara han ressortit de bell nou, plens de vida i de salut, en el Centre d' Amèrica, ben disposats a demostrar que les bales de que disposa la premsa diaria de Barcelona, per el seu ús particular, son ben inofensives.

Celebrem coralment que els dos aplaudits artistes pugui desmentir amb llur vida la tragedia suposada, i celebrem també que la bona informació i la serietat de la premsa segueixi sense novitat.

La supressió dels consums

El nostre Ajuntament ha acordat enviar a Madrid una comissió de regidors, presidida per l'Arcalde, per a tractar directament amb el Gobern de la supressió dels consums en nostra ciutat.

Amb aquesta ja són dugues les comissions qu'han anat a Madrid per aquest objecte, i ja veureu com al final de tot, els consums no se suprimirán. L'únic que en tot cas se suprimirà serà el crèdit de l'Ajuntament malmés en disbauxes i en viatges de recreu.

Val més que s'parli clar d'una vegada. Anar a Madrid per a defensar lo que no s'ha sentit mai, es desempenyar una comèdia que

costa quartos i fa perdre la fé en el poble que espera amb deliri la supressió immediata d'aquesta contribució repugnant que trepitxa la dignitat humana.

Tot lo que fassi l'Ajuntament per aquest sentit son peliatius per a passar temps, car ni a l'Ajuntament hi ha entusiasme per la supressió, ni n'hi ha en determinades esferes de la ciutat.

Confessem, doncs, que la nostra fé per la supressió dels consums ha quedat fallida; que les energies gastades pel ciutadà Llagostera han sigut ben bé devades, i que el poble, aquest poble sofridor i resignat alhora, quan vulgui assolir millors que'l benefici, miri a qui posa per a administrar-llurs interessos.

Els aixerits

L'Ajuntament ha concedit set mesos de llicència al Director de la Banda Municipal, senyor Masllovet, per a que pugui anar a dirigir una companyia de sarçuela, a Filipines.

Aquesta concessió, feta així a seqües, significa que D. Josep Masllovet podrà cobrar un sou com a director de la Banda Mu-

Qui afirma que la federació, separa dona proves d'una ignorància lamentable.

Jamai s'ha donat el cas en cap de les nacions que tenen la sort de regir-s'hi, de veure ni sisquera desitjos de separar-s'en els estats que la formen.

¿Cóm han de pensar en separatismes ilusoris si en sa vida interior son absolutament lliures i autònoms?

Es la federació la fórmula més perfecte del progrés polític, i encare que pesi a certs prohoms, no deixarem, mentres nostres cors alentin, de dir-nos-en, ni de propagar ses exceŀencies.

Passarán a la historia els partits que no tenen adjetius porque s'preocupen solament de les formes; els que'n tenen, els que com el Federal creuen en la virtualitat de les idees qu'estimen bones i redemptores, existiran mentre s'continua evolucionar de la societat no hagi declarat caducs la política i l'Estat.

ADJECTIUS

Un prohom del republicanism ha dit que molt prompte 'ls adjetius dels vells partits republicans no serán més que un recor històric.

Aixó que podria ésser cert referint-se als que perseguixen la forma y no la essència de les institucions, no pod esser-ho per lo que al Partit Federal respecta.

El nostre adjetiu no obedeix al capricho de donar al Partit un nom més o menys llamatiu; sinó que reconeix per causa una idea ben determinada y que té en nostre poble fondes arrels.

Obedeix ademés a una necessitat de la Nació quines tradicions i quina història la fan la més apte per a que l'*adjectiu federal*, traduit en salvador sistema, dongui tots els beneficis a ell inherents.

Si la federació fos una idea nova que no respongués a cap finalitat positiva en la vida dels pobles, o la pràctica hagués demostrat la ineficacia, lo perjudicial o la inutilitat del sistema, compendriem qu'es profetisés la mort

nicipal de Sabadell, i un altre com a director d'una companyia de sarçuela, a Filipines.

Aquella treta tan popular que diu: «A Sabadell no val a badar» va fent adeptes.

Noves

Devant la magnitud del actual conflicte europeu s'han reunides les entitats econòmiques de nostra ciutat per a preocupar-se del problema de les subsistències i per a que no falti a les fàbriques els elements necessaris per a que no haigin d'interrompre els treballs.

L'Ajuntament s'ha adherit als treballs que venen fent dites entitats.

—Diumenge vinent dia 30, tindrà lloc l'anunciada festa del "Teatre de la Naturalesa" al bosc de can Tarrés de La Garriga.

Per les impresions rebudes podem afirmar que serà una expléndida manifestació de l'Art de Catalunya i que l'esforç dels organitzadors per a que 'n sigui digna, serà corresposta pel nostre poble, essent de preveure que 'l grandiós lloc que s'ha destinat per a poguer veure la representació de "La Viola d'or" serà insuficient pel públic que hi assistirà.

Els socis del Centre Excursionista de nostra ciutat que vulguin assistir an aquesta excursió que 's farà en automòbil, poden passar a inscriurers en la Conselleria del esmentat Centre.

dels partits qu'el tenen com ànima del seu programa; que mort significaria 'l treure de sa bandera l'adjectiu *federal*; pero la idea de la federació no es nova ni impracticada.

Els Estats Units, Suissa, Brasil, la mateixa Alemanya, i altres, poden respondre; com podem també respondre nosaltres de que son aquestes nacions les que per sa gran cultura, per son avenç i per sa riquesa, figuren com a caps-devanters de tots els pobles civilitzats.

Si, doncs, en la pràctica resulta ésser el sistema federal inmillorable i altament beneficiós, ¿per quin motiu els partits que perseguen la seva implantació han de desistir en son empenyo per a fer-lo triomfar?

Quan se veu qu'el federalisme va guanyant de dia en dia nous adeptes, quan la generosa idea s'estén i arrela en lo més progón del cor del poble, constitueix una lleugeresa imperdonable creure que abandonarà l'adjectiu el partit que per ell viu i alenta.

Per adjectius se determinen les condicions dels sers així individuals com colectius.

—El dia 6 de setembre s'efectuarà per la secció excursionista "Brot Vallasenc" de la nostra entitat, una excursió a Sant Mateu.

—Per el diumenge 6 de setembre, està convocada una reunió en el Círcol Republicà Federal per a la elecció d'un individu de Junta i per un comunicat presentat per la Junta de la Lliga de Defensa dels Drets del Home.

—Ha visitat nostra redacció el setmanari "Montanya Republicana" de Manresa, amb el que establim gustosos el canvi.

—Amb el vot en contra dels senyors Aragay i Figueras, s'acordà, en la última sessió celebrada pel nostre Ajuntament, felicitar al president del Consell de Ministres en la seva decisió de que Espanya guardi la neutralitat en el present conflicte europeu.

—Avencen amb tota rapidesa els treballs de construcció del nou Teatre Euterpe d'aquesta ciutat.

Sembla que s'inaugurará molt aviat.

—El concert que va celebrar dijous la Banda Municipal en la plaça del Dr. Robert sigüé l'últim de la preseent temporada.

—L'Ajuntament s'ha inscrit al primer Congrés Català-Balear de la habitació popular, destinant an aquest fi la cantitat de 10 pessetes.

Imprenta de J. Sallent i C.º; Sant Quirze, 32; Teléfon 520

Per l'adjectiu *federal*, té personalitat ben remarcada nostre Partit.

Tan determina la seva personalitat l'adjectiu, que mercés a ell se sab ja qu'és radical, avensat i progressiu; que tots aquests adjetius van aparellats ab el que li dona nom.

¡Deixar de dir-nos federaus!

Migrat concepte tindrà de les conviccions, qui cregui que podem callar-les o abandonar-les com s'abandona un trafo vell.

No, el sistema federatiu, a despit de sos enemics, ni prou nombrosos ni prou potents per a combatre'l amb fortuna, va fent sa via i a ell giren els ulls esperants molts dels que, no coneixent-lo, el creien ocasionat a disgragacions funestes.

No, el federalisme, lluny de disgrregar uneix; no representa sinó una suma de voluntats municipals que lliurement s'uneixen per a formar la regió, i una suma de voluntats regionals lliurement unides per a constituir la nació; es la unitat més perfecta, com a resultant de la varietat més armònica i lliure.